

Motion till riksdagen

1989/90:U640

av Berit Löfstedt m.fl. (s)

Situationen i Eritrea

Kriget i Eritrea har med varierande intensitet pågått i nästan tre decennier. Det är lätt att uppröras över detta krig som är Afrikas längsta och blodigaste. Offren kan räknas i hundratusental och civilbefolkningen har drabbats oerhört hårt. Förbudna, inhumana vapen som napalm och splitterbomber har använts av Mengistu-regimen.

I krigets spår har mänskliga rättigheter kränkts och grundläggande humanitära skyldigheter åsidosatts. Kriget är också en viktig orsak till de svältkatastrofer som återkommande drabbar såväl Eritreas som Etiopien. Den etiopiska regeringen har använt svälten som ett effektivt vapen i kriget.

Konflikten handlar ytterst om det eritreanska folkets krav på självbestämmande. Den eritreanska kampen förs främst av EPLF.

Det finns emellertid många intressenter i denna konflikt och stormaktsintresset har varit betydande. Sovjet har sedan mitten av 70-talet militärt stött den etiopiska regeringen, dessförinnan var Sovjetunionen vapenleverantör till EPLF. USA och Israel har stött regeringssidan. Arabförbundet har uttalat sitt stöd för Eritrea. De afrikanska grannländerna har genom tiderna intagit olika hållningar men det står klart att OAU har intresse av att bevara ett sammanhållet Etiopien.

Sovjetunionen har som ett led i den nya sovjetiska utrikespolitiken förklarat att man ämnar upphöra med sitt stöd för Mengistu-regimen. Detta skulle kunna leda till en nedtrappning av konflikten men istället har Israel på nytt engagerat sig i kriget. Detta måste kraftfullt fördömas.

Under hösten -89 inträdde konflikten i ett nytt skede. Som ett resultat av den avspänning som råder i det internationella klimatet kunde en förhandlingsprocess under ledning av förre president Carter påbörjas. Förhandlingarna ska vara förutsättningslösa, ges viss offentlighet och ske med internationell medverkan har parterna enats om. Det är enligt vår mening ytterligt viktigt att FN deltar i fredsprocessen med hänsyn till den internationalisering som råder i konflikten. Detta har också föreslagits från eritreansk sida. Vi anser att regeringen bör verka för detta.

För närvarande är försörjningssituationen i Etiopien och Eritrea mycket allvarlig. En ny svältkatastrof kan förutses inom kort. Det kan på starka grunder antas att det katastrofbistånd som kommer att kanaliseras via Etiopien inte heller denna gång kommer att i tillräcklig utsträckning komma det eritreanska folket till del. Från regeringens sida har detta uppmärksamrats

och medel motsvarande 5 000 ton mat har avsatts. Detta utgör 1,7 % av den mängd mat som FN:s organisationer har beräknat som nödvändig för Eritrea under 1990. Detta är enligt vår mening helt otillräckligt och måste ökas på bekostnad av det katastrofbistånd som anslagits för Etiopien. Utöver tillgången på mat är möjligheterna att distribuera ut maten till byarna ett problem. Med den lastningskapacitet som Eritrean Relief Organisation har i dag skulle det ta 30 månader att distribuera maten till de svältande. Transportproblemen bör därför uppmärksammas i det svenska biståndet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd för fredsprocessen och FN:s medverkan i denna.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökat bistånd till Eritrea och behovet av att kanalisera det genom andra kanaler än den etiopiska regeringen,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om svårigheterna att distribuera mat till de eritreanska byarna.

Stockholm den 25 januari 1990

Berit Löfstedt (s)

Inga-Britt Johansson (s)

Johnny Ahlqvist (s)

Berndt Ekholm (s)